

Kuopion kaupungin kävelykeskustan keskitetyn puhtaanapidon jatkaminen / Kuopion Yrittäjät ry:n valitus / kaupunginhallituksen lausunto**Lakimies Mika Mäkräinen
Kaupunginkanslia***Valituksenalainen päätös*

Osayhteisvaltuusto on 14.11.2016 §:ssä 31 päättänyt, että kaupunki jatkaa, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisesti, kävelykeskustan keskitettyä puhtaanapitoa 1.1.2017 alkaen toistaiseksi.

Kuopion Yrittäjät ry:n valitus

Kuopion Yrittäjät ry on valituksessaan vaatinut, että osayhteisvaltuuston tekemä päätös kumotaan ja asia käsitellään uudelleen.

Perusteinaan valittaja on lausunut, että kaupungin omistamalla Kuntatekniikkaliikelaitos Mestarilla on etuoikeutettu asema muihin alalla toimijoihin nähden. Päätös sulkee markkinoita muilta toimijoilta ja johtaa pitkällä aikavälillä kustannusten nousuun ja tehottomuuteen, kun muut toimijat ovat hävinneet. Valituksessa on vedottu Taloustutkimus Oy:n Suomen yrittäjien toimeksiannosta tekemään selvitykseen yleisten alueiden hoidossa ja liikenneinfraassa vuonna 2015.

Valituksessa on lisäksi lausuttu, että Mestarin liikelaitosrakenne ei ole kuntalaisissa säädetyn yhtiöittämisvelvoitteen mukainen, joten on omituista vahvistaa tällaista laitonta rakennetta. On mahdollista, että päätöksen myötä muodostuu hankintalainsäädännön vastainen suorahankinta, josta valittaja on jo tehnyt Kilpailu- ja Kuluttajavirastolle uuden toimenpidepyynnön.

Valittaja on myös vedonnut perusteisiin, jotka se on toimittanut aiemmin kaupunginhallitukselle tekemässään oikaisuvaatimuksessa (päiväys 7.11.2016). Sen mukaisesti päätös mahdollistaa rakenteen, jossa puhtaanapitopalvelut ostetaan Mestarilta ilman hankintalainsäädännön mukaista kilpailutusta. Valittajan mukaan päätös synnyttää hankintalain kilpailuttamisvelvoitteen vastaisen tilanteen viimeistään silloin, kun Mestar on yhtiöitetty. Valittajien mukaan valituksenalainen päätös keskitetyn kunnossapidon jatkamisesta tarkoittaa toiminnan jatkamista Mestarin toteuttamana. Tämä indikoi, ettei Mestarin osalta ole valmisteilla kuntalain yhtiöittämisvelvoitteiden mukaisia muutoksia eikä kaupunki ole ryhtymässä toimii kuntalain 15 luvun vaatimusten täyttämiseksi eli Mestarin yhtiöittämisen tai markkinoilta vetäytymisen valmistelua.

Valituksessa on vielä vedottu, että päätös on tehty vastoin kaupungin aiemmin esittämää, koska Mestarin toteuttama ylläpitojakso tuli olla kaksivuotinen kokeilu tulevan kilpailutuksen pohjaksi. Valittajan mukaan suullinen palaute kunnossapidon nykyisestä tasosta on ollut pääasiassa kielteistä. Valitta-

16.01.2017

jan mukaan kaupungin tulisi ryhtyä valmistelemaan palveluiden kilpailutusta, koska ilman kilpailutusta on vaikea tietää, onko vuoden 2015 puhtaanapidon osalta ilmoitettu 117 259,00 euron kustannus kaupungin asukkaille eli veronmaksajille kokonaisvaltaisesti edullisin.

Tutkimatta jättäminen

Kaupunki katsoo, että valitus tulee jättää tutkimatta niiden valitusperusteiden osalta, jotka koskevat hankintalain tai kilpailulain soveltamista, koska hallinto-oikeus ei ole toimivaltainen tutkimaan valitusta tältä osin.

Lisäksi valitus tulee jättää tutkimatta siltä osin kuin valitusperusteet koskevat kuntatekniikkaliikelaitos Mestarin toimintaa tai sen toiminnan lainmukaisuutta, koska asiassa ei ole tehty tältä osin päätöstä eikä valituksenalainen päätös kohdistu välittömästi liikelaitokseen tai sen toimintaan.

Valitusta ei tule tutkia myöskään siltä osin kun päätökseen on haettu muutosta tarkoituksenmukaisuusperusteella, koska kunnallisvalitusta ei saa tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Kunnossapitolain 10 §:ssä on säädetty tontinomistajan velvollisuutena pitää katu ja kadun kulmaus puhtaana sekä muusta tontinomistajalle kuuluvasta puhtaanapitovelvollisuudesta.

Kunnossapitolain 1 §:n 3 momentin mukaan kiinteistön omistajan velvollisuudet koskevat myös tontinvuokra- tai maanvuokrasopimuksen nojalla kiinteistön haltijana olevaa vuokramiestä.

Kunnossapitolain 13 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päätöksellään ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle tämän lain mukaan kuuluvista puhtaanapitotehtävistä määrättyjen katujen tai tehtävien osalta.

Kunnossapitolain 13 §:n 2 momentin mukaan kunnan ottaessa huolehtiakseen tontinomistajalle 10 §:n mukaan kuuluvista puhtaanapitotehtävistä vastuu niistä siirtyy kunnalle.

Kunnossapitolain 13 §:n 3 momentin mukaan puhtaanapidon järjestämistä koskevan päätöksen valmisteluun ja tiedoksiantoon sovelletaan, mitä 8 a §:ssä säädetään kunnossapidon järjestämistä koskevasta päätöksestä.

Kunnossapitolain 8 a §:n mukaan ennen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Arviointia ja johtopäätökset

Kuopion kaupunginvaltuusto oli aiemmin 1.9.2014 §:ssä 79 tehdyllä päätöksellä kunnossapitolain 13 §:n mukaisesti päättänyt, että kaupunki ottaa kävelykeskustan osalta tontinomistajille kunnossapitolaissa säädetty puhtaanapitovelvollisuudet kaupungin huolehdittavaksi kahden vuoden koeajaksi vuoden 2015 alusta lukien (vuodet 2015-2016). Päätöksessä todettiin tuolloin, että

16.01.2017

keskustan keskitetyn puhtaanapidon jatkosta päätetään myöhemmin ja kokemusten perusteella arvioidaan tilanne uudelleen myös kilpailutuksen näkökulmasta.

Osayleisvaltuusto on nyt valituksenalaisella päätöksellä (14.11.2016 §:ssä 31) päättänyt jatkaa, oikeastaan ottaa, kävelykeskustan tontinomistajien osalta kunnossapitolaissa säädetty puhtaanapitovelvollisuudet kaupungin huolehdittavaksi 1.1.2017 lukien toistaiseksi.

Kaupunki katsoo, että valituksenalainen päätös on tehty voimassa olevaan kunnossapitolakiin perustuen ja se perustuu osaltaan myös aiemmin vuosien 2015-2016 osalta tehtyyn vastaavaan päätökseen.

Kaupunki on voinut kunnossapitolain 13 §:n säännökseen perustuen päättää ottaa huolehtiakseen kävelykeskustan osalta tontinomistajille kunnossapitolaissa säädetty puhtaanapitovelvollisuudet ja -tehtävät. Päätöstä ei voida pitää tältä osin kunnossapitolain vastaisena tai lainvastaisena.

Kaupunki toteaa, että valituksenalaisella päätöksellä ei ole päätetty sitä, miten kaupunki tulee toteuttamaan kävelykeskustan toistaiseksi voimassaolevan keskitetyn puhtaanapidon. Kävelykeskustan puhtaanapidon järjestämisestä tehdään toimivaltaisessa elimessä (lautakunnassa) erikseen omat valituskelpoiset päätökset.

Kaupunki katsoo, että valituksenalainen päätös perustuu kunnossapitolakiin eikä päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, eikä osayhteisvaltuusto ole päätöstä tehdessään ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Yllä lausuttuun perustuen kaupunki toteaa, että hallinto-oikeuden tulee jättää valitus osittain tutkimatta ja muilta osin valitus tulee hylätä kokonaisuudessaan perusteettomana.

Vaikutusten arviointi -

Esitys Esitän kaupunginhallitukselle, että kaupunki antaa edellä todetun sisältöisen lausunnon lausuntona hallinto-oikeudelle.

Liitteet 11 4217/2016 Valitus

Viiteaineisto 2 4217/2016 Osayhteisvaltuuston päätös 14.11.2016

Valmistelija
Mika Mäkräinen puh. 044 718 5012
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Petteri Paronen

Kaupunginhallitus hyväksyy lakimiehen esityksen.

Päätös

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat esteellisinä asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi II varapuheenjohtaja Neeta Röppänen (yhteisöjäävi) ja Minna Reijonen (yleislausekejäävi).

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

